

Αιολική ενέργεια και πυρκαγιές: Μια απολύτως ανυπόστατη και συκοφαντική συσχέτιση

Παναγιώτης Παπασταματίου

Ελληνική Επιστημονική Ένωση Αιολικής Ενέργειας ΕΛΕΤΑΕΝ

- Τα αιολικά πάρκα, όπως και πολλές άλλες επεμβάσεις, επιτρέπεται να εγκαθίστανται σε δάση και δασικές εκτάσεις. Επομένως, δεν υφίσταται κανένας λόγος ή κίνητρο να καεί μια δασική έκταση για να πραγματοποιηθεί μια εγκατάσταση, που ούτως ή άλλως επιτρέπεται στην έκταση αυτή.
- Η καταστροφή μιας δασικής έκτασης όχι μόνο δεν διευκολύνει αλλά αντιθέτως αυξάνει τις απαιτήσεις και τις προϋποθέσεις για την υλοποίηση μιας επένδυσης αιολικού πάρκου. Αυτό έχει ορίσει ο νόμος και το Συμβούλιο της Επικρατείας.
- Η περίπτωση της Καρυστίας τεκμηριώνει ότι δεν υπάρχει συσχέτιση αιολικών πάρκων και πυρκαγιών.

A] Κατά καιρούς εμφανίζονται στη δημόσιο λόγο οι γνωστές θεωρίες συνομωσίας που προσπαθούν να συσχετίσουν τα αιολικά πάρκα με τις πυρκαγιές. Υποστηρίζουν ατεκμηρίωτα την άκρως συκοφαντική και ανήθικη άποψη ότι οι δασικές πυρκαγιές προκαλούνται για να εγκατασταθούν στη συνέχεια ανεμογεννήτριες στον τόπο της καταστροφής. **Η παράλογη “δαιμονοποίηση” της αιολικής ενέργειας υπονομεύει την ενεργειακή μετάβαση σε μια εποχή που η ενεργειακή ανεξαρτησία, η εξασφάλιση φθηνής εγχώριας ενέργειας και η αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης είναι εξαιρετικά σημαντικά.**

Για κάθε στοιχειωδώς καλόπιστο πολίτη η συσχέτιση των πυρκαγιών και της αιολικής ενέργειας είναι εξωφρενική, για μια σειρά από λόγους κοινής λογικής:

- 1) **Η ισχύουσα νομοθεσία (άρθρα 45-57 του νόμου 998/1979) έχει καθορίσει μια σειρά έργων που επιτρέπεται να εγκαθίστανται εντός δασών και δασικών εκτάσεων.** Μεταξύ των πολλών αυτών έργων περιλαμβάνονται και έργα Α.Π.Ε., δηλαδή και αιολικά πάρκα, κατόπιν φυσικά ειδικής μελέτης και άδειας. Το επιτρεπτό της εγκατάστασης έχει κριθεί από το Συμβούλιο της Επικρατείας σε πολλές αποφάσεις του. Κατά συνέπεια δεν υπάρχει κανένας λόγος ή κίνητρο να καταστραφεί μια δασική έκταση, δεδομένου ότι η εγκατάσταση ενός αιολικού πάρκου ούτως ή άλλως επιτρέπεται στην περιοχή.
- 2) Αντιθέτως, η καταστροφή μιας δασικής έκτασης οδηγεί υποχρεωτικά στην άμεση κήρυξή της ως αναδασωτέας. Αυτό συνεπάγεται, εύλογα, αυξημένες προϋποθέσεις και περισσότερους όρους για την εγκατάσταση εντός αυτής ενός επιτρεπόμενου έργου, όπως τα αιολικά πάρκα. **Άρα, μια πυρκαγιά όχι μόνο δεν διευκολύνει την εγκατάσταση ενός αιολικού πάρκου, αλλά αντιθέτως αυξάνει το βαθμό δυσκολίας τόσο ως προς το εύρος των απαραίτητων μελετών όσο και ως προς τα έργα που πρέπει να γίνουν μετά.**

Τα παραπάνω, απολύτως εύλογα επιχειρήματα θα αρκούσαν για να σταματήσει οριστικώς κάθε σχετική συκοφαντία.

Β] Η περίπτωση της Καρυστίας.

Προς περαιτέρω απόδειξη, μπορεί να εξεταστεί η περίπτωση της Καρυστίας. Από τα δεδομένα που έχουν δημοσιευθεί για τις φωτιές στην Καρυστία κατά την τελευταία 20ετία και για τα αιολικά πάρκα που έγινε προσπάθεια να συσχετισθούν με αυτές, προκύπτουν τα ακόλουθα¹:

1. Με βάση τα στοιχεία του Αστεροσκοπείου Αθηνών, **όλα τα σημεία από τα οποία ξεκίνησαν οι πυρκαγιές, βρίσκονται σε μεγάλη απόσταση (έως και 10 χλμ) από τα αιολικά πάρκα.**

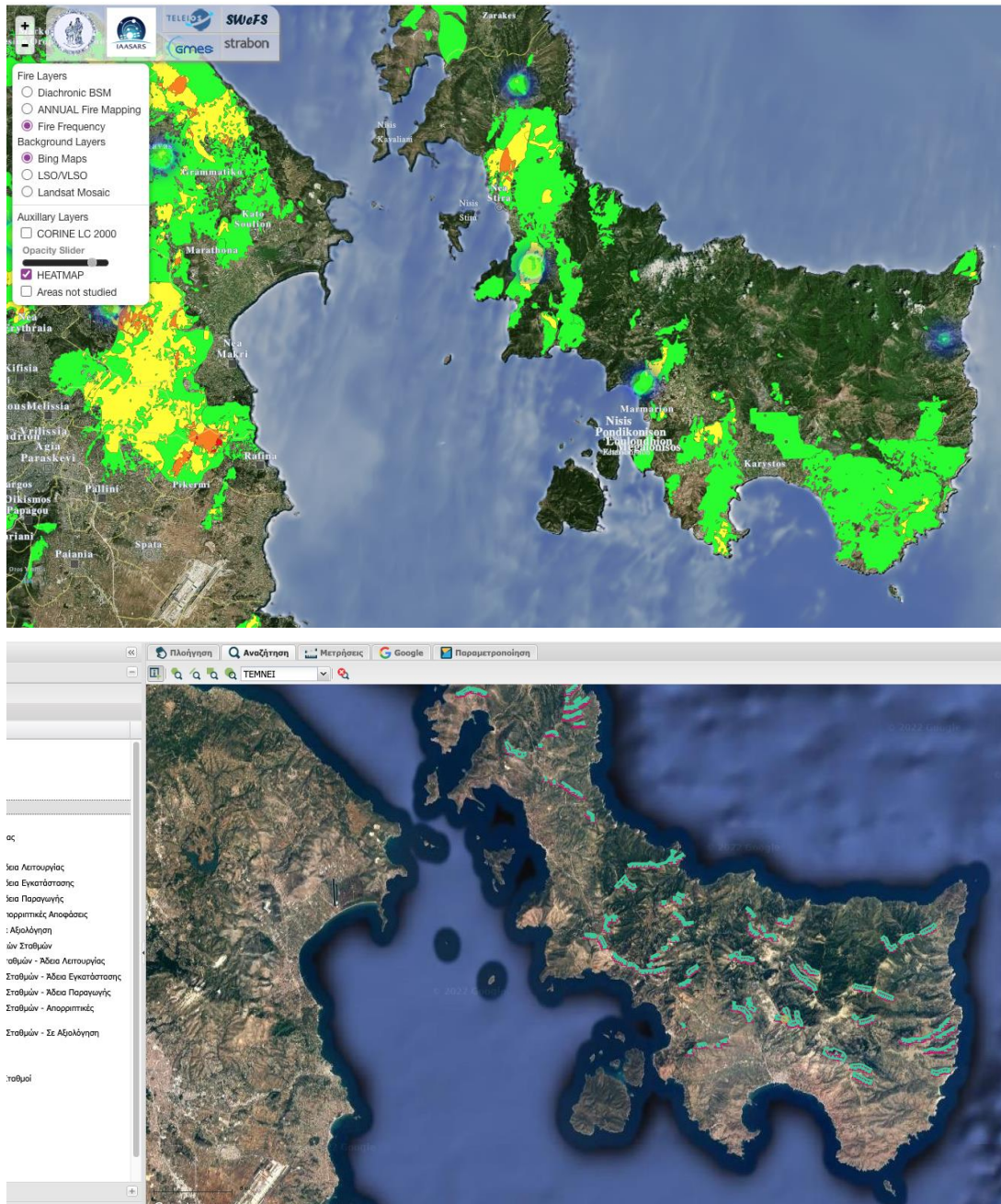
	Έτος πυρκαγιάς	Περιοχές "Κατηγορούμενων" αιολικών πάρκων (ΑΠ)	Απόσταση "Κατηγορούμενων" ΑΠ από εστία (μ)	Έφθασε η πυρκαγιά στο χώρο των ΑΠ
1	1999	Πολυπόταμος	[1]	✓
2	1999	Μαρμάρι	1.000	✓
3	2000	Πολυπόταμος	2.000	Όχι
4	2000	Χάνια (2 κατηγορούμενα ΑΠ)	600 & 3.000	Όχι στο ένα
5	2001	Κελλιά (2 κατηγορούμενα ΑΠ)	2.000 & 2.500	Όχι
6	2002	Πολυπόταμος και ένα ακόμα	700 & 1.500	Όχι
7	2005	Πλακωτά	100	✓
8	2007	Πολυπόταμος και άλλα δύο	5.000, 7.500 & 10.000	Όχι στο ένα
9	2009	Πλατανιστός (2 κατηγορούμενα ΑΠ)	5.000 & 10.000	Όχι
10	2012	Διάφορα ΑΠ	3.000	Όχι
Μέσος όρος απόστασης			3.600	

[1] Η εστία της πυρκαγιάς 1, δεν φαίνεται ορθά στην πλατφόρμα του Αστεροσκοπείου.

2. Ακόμα και αν δει κάποιος τις περιοχές στις οποίες έφθασε τελικά (μετά από ώρες ή ημέρες) η κάθε πυρκαγιά, τότε διαπιστώνει ότι **η συντριπτική έκταση των αιολικών πάρκων είναι εκτός των περιοχών αυτών που κάηκαν.** Αυτό προκύπτει από την σύγκριση

¹ Για περισσότερα βλ. <https://eletaen.gr/pyrkagies/>

των χαρτών του συνόλου των εκτάσεων όλων των πυρκαγιών της εικοσαετίας² και των αιολικών πάρκων³, που φαίνονται ακολούθως.

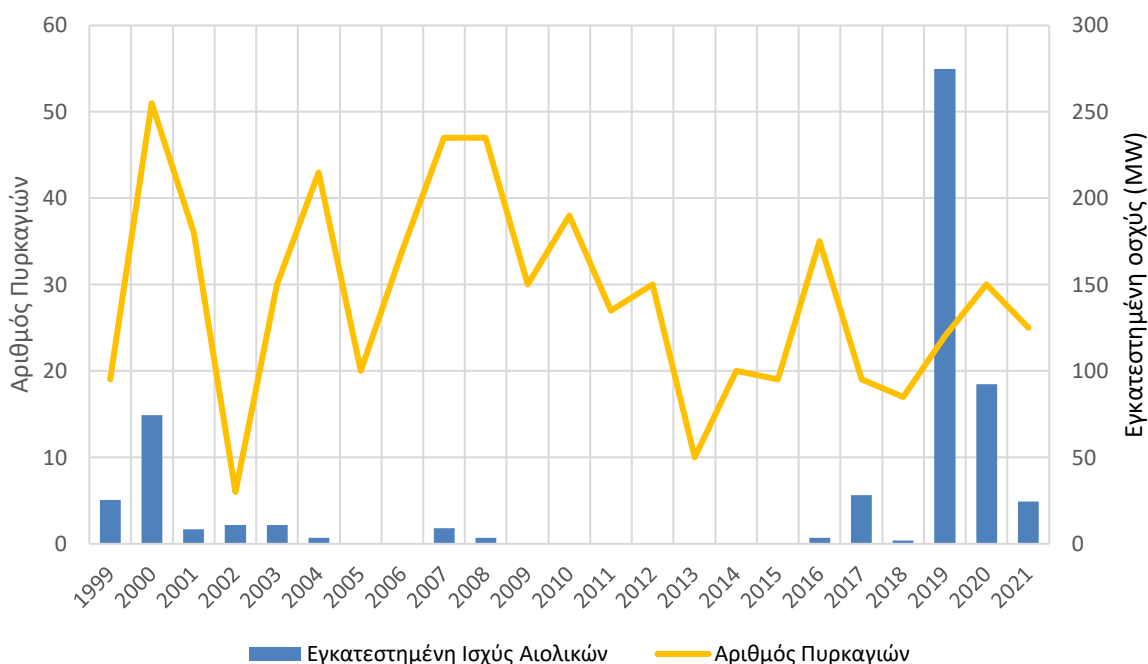
3. Σε κάθε περίπτωση δεν υπάρχει καμία στατιστική συσχέτιση του πλήθους των πυρκαγιών και της αιολικής ισχύος που εγκαθίσταται κάθε έτος στην Καρυστία. Τα ακόλουθα δύο διαγράμματα δείχνουν (εποπτικά και με υπολογισμό του συντελεστή συσχέτισης R^2) ότι

² Πηγή: Πλατφόρμα του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών http://ocean.space.noa.gr/diachronic_bsm/

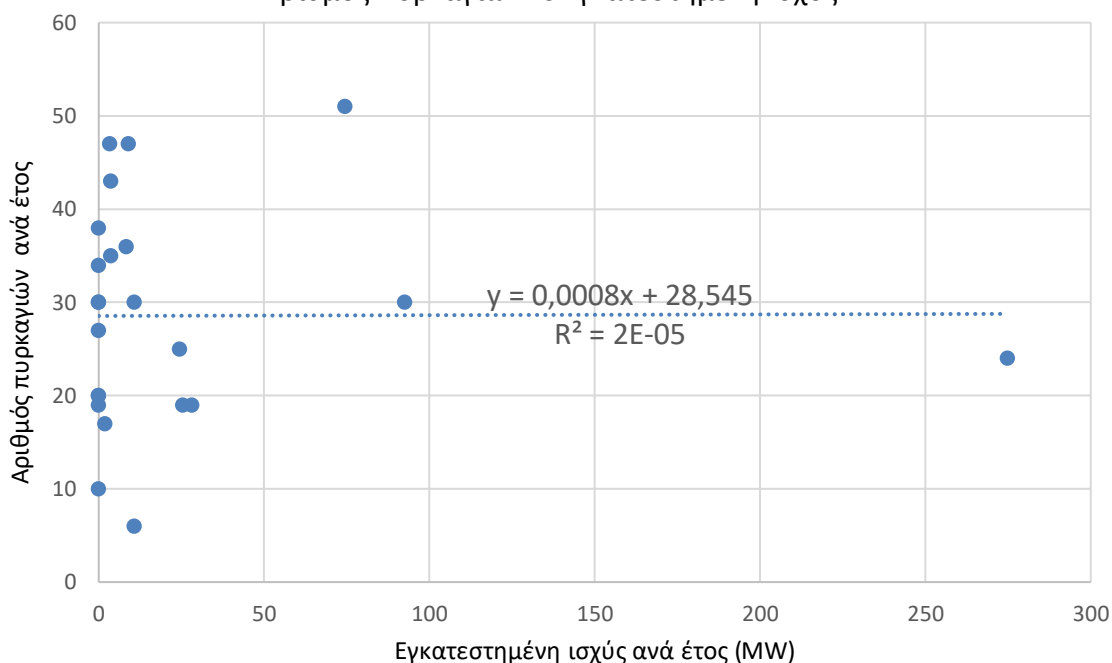
³ Πηγή: Γεωπληροφοριακός χάρτης της ΠΑΕ, <https://geo.rae.gr/>

δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ του αριθμού των πυρκαγιών και της εγκατάστασης αιολικών πάρκων κατά την τελευταία 20ετία στην περιοχή της Καρυστίας.

Αριθμός πυρκαγιών και εγκατεστημένη ισχύς αιολικών πάρκων κατά τα έτη (2001 - 2021) στην Καρυστία

Αριθμός Πυρκαγιών vs Εγκατεστημένη Ισχύς

Η συσχέτιση μεταξύ πλήθους πυρκαγιών και εγκατεστημένης αιολικής ισχύος είναι μηδενική, αφού ο συντελεστής R^2 είναι πρακτικά μηδενικός ($R^2 = 0,00002$).

4. Οι εκτάσεις στις οποίες έχει πραγματοποιηθεί αλλαγή χρήσης κατά corine μεταξύ των εκδόσεων 2006 – 2012 και 2012-2018 είναι ελάχιστες και διάσπαρτες. Κατά την περίοδο αυτών των αλλαγών (2006 – 2012/18) καμία νέα ανεμογεννήτρια δεν εγκαταστάθηκε στις εκτάσεις αυτές και επομένως ακόμα και αυτές οι λίγες αλλαγές χρήσης δεν οφείλονται στα αιολικά.

Γ] Τα αιολικά πάρκα όχι μόνο δεν απειλούν αλλά αντιθέτως προστατεύουν το δασικό περιβάλλον, καθώς:

- α) Αποτελούν όπλο ενάντια στην κλιματική αλλαγή που απειλεί τα δάση. Είναι ενδεικτικό ότι τα αιολικά πάρκα που λειτουργούν στην Ελλάδα εξοικονομούν CO₂ αντίστοιχο με αυτό που εκπέμπει το 73% των αυτοκινήτων της χώρας.
- β) Με τα έργα που εκτελούν τόσο εντός της θέσης του πάρκου (διανοίξεις δρόμων, αντιτυρικές ζώνες, αποκαταστάσεις) όσο και στην ευρύτερη περιοχή του (αναδασώσεις, δασοτεχνικά έργα κ.α), τα οποία υλοποιούνται πάντα με την επίβλεψη και τις προδιαγραφές των δασικών υπηρεσιών, προστατεύουν και αναβαθμίζουν το δασικό περιβάλλον κάθε περιοχής.

Σήμερα υπάρχουν πλήθος επιστημονικών στοιχείων που συσχετίζουν την επίδραση της ανθρωπογενούς κλιματικής αλλαγής με την εμφάνιση καιρικών συνθηκών που ευνοούν την ανάφλεξη και μεγάλη επέκταση των δασικών πυρκαγιών (“fire weather”).

Μια από τις πιο έγκυρες και πλέον πρόσφατες σχετικές διεθνείς δημοσιεύσεις (στην οποία μετείχαν γνωστοί επιστήμονες από τις ΗΠΑ, Μεγάλη Βρετανία, Γερμανία, Ολλανδία, Αυστραλία, Ισπανία μεταξύ των οποίων και ο Έλληνας John T. Abatzoglou, Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας) είναι η μελέτη Global and regional trends and drivers of fire under climate change⁴. Στην συγκεκριμένη μελέτη μεταξύ άλλων αποδεικνύεται η ισχυρή συσχέτιση που παρατηρείται στα μεσογειακά οικοσυστήματα, αλλά και την Ελλάδα ειδικότερα, μεταξύ καιρικών συνθηκών ευνοϊκών για τη δημιουργία πυρκαγιών (fire weather) και καμένων εκτάσεων, στηριζόμενη στην ανάλυση πλήθους δεδομένων με επιστημονική μέθοδο.

Σημείωση: Περισσότερα για όλα αυτά μπορεί να βρεθούν στην πρωτοβουλία ask4wind: <https://ask4wind.gr/cons-myth06/>

⁴ Jones, M. W., Abatzoglou, J. T., Veraverbeke, S., Andela, N., Lasslop, G., Forkel, M., et al. (2022). Global and regional trends and drivers of fire under climate change. *Reviews of Geophysics*, 60, e2020RG000726. <https://doi.org/10.1029/2020RG000726>